

КОНСПЕКТ ЗА ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПОЗНАНИЕТО¹

1.Източници на знание (възприятие, памет, интроспекция, свидетелства от трето лице, рационални интуиции).

- Alston, W. (1971). Varieties of Privileged Access. *American Philosophical Quarterly*, 8(3): 223–241.
- Burge, T. Individualism and self-knowledge. In: Bernecker, S. and F. Dretske (eds.) 2000. *Knowledge: readings in contemporary epistemology*, p. 468-479. Oxford: Oxford University Press.
- Coady, C. A. J. Testimony and observation. In: Huemer, M. (ed.) 2002. *Epistemology: contemporary readings*, p. 239-249. London: Routledge.
- Huemer, M. The problem of memory knowledge. In: Sosa, E. et al. (eds.) 2008. *Epistemology: an anthology*, 2nd ed., p. 868-875. Malden, MA: Blackwell.
- Lackey, J. Testimonial knowledge and transmission. In: Sosa et al., 855-867.
- Nagel, J. (2007). 'Epistemic Intuitions', *Philosophy Compass* 2 (6): 792-819.
- Siegel, S. & Silins, N. (2015). The Epistemology of Perception. In Mohan Matthen (ed.), *The Oxford Handbook of the Philosophy of Perception*. New York, NY: Oxford University Press UK

2.Видове скептицизъм. Аргументи за невъзможността на знанието. Аргументът на Мур. Реализъм и анти-реализъм?

- Cohen, S. and Lehrer, K. (1983). Justification, truth and knowledge. *Synthese* 55, 191-207.
- Comesaña, J., & Comesaña, M. (2022). *Skepticism: The Basics*, 1st ed. Ch. 4-6.
- Moore, G. E. M. Proof of an external world. In: Sosa et al., p. 26-28.
- Stroud, B. Skepticism and the possibility of knowledge. In: Wray, B. (ed.) 2002. *Knowledge and inquiry: readings in epistemology*, p. 229-236. Toronto: Broadview Press.
- Vogel, J. Cartesian skepticism and inference to the best explanation. In: Alcock, p. 352-359.
- Williams, M. Epistemological realism. In: Sosa et al., 51-72.

3.Казуси на Гетие и опити за решение (погрешимост и затвореност, анализът на Харман, епистемичен късмет, опровержителни, преодоляване чрез каузалната концепция на Голдман)

- Gettier, E. Is justified true belief knowledge? In: Sosa et al., 192-193.// Превод: Гетие, Е. Знание ли е обоснованото истинно убеждение? (прев. Елчинов, Д.). В: *Увод в епистемологията* (Карагеоргиева, А., Ангелова-Елчинова, М. и Нечев, К. – съст.), 2022. София: УИ „Св. Климент Охридски“, стр.17-19.
- Goldman, A. A causal theory of knowing. In: Huemer, p. 450-463.// Превод: Голдман, А. Причинна теория за знанието (прев. Карагеоргиева, А.). В: *Увод в епистемологията* (Карагеоргиева, А., Ангелова-Елчинова, М. и Нечев, К. – съст.), 2022. София: УИ „Св. Климент Охридски“, стр.20-36.
- Feldman, R. An alleged defect in Gettier counter-examples. In: Wray, p. 183-185.
- Harman, G. Thought (selections). In: Sosa et al., 194-206.
- Lehrer, K. & Paxson, T. Knowledge: undefeated justified belief. In: Bernecker & Dretske, p. 31-41.
- Swain, M. (1974). Epistemic Defeasibility. *American Philosophical Quarterly* 11 (1):15 - 25.
- Turri, J. (2012). Is knowledge justified true belief? *Synthese* 184 (3), 247-259.

---

¹ Предложената литература е препоръчителна. Кандидат-докторантите не са ограничени в подготовката си до тези източници. Източниците, които екипът предлага за всяка от темите, могат да спомогнат за подготовка и по други теми от конспекта.

- Zagzebski, L. The inescapability of Gettier problems. In: Sosa et al., 207-212.

4. Въпросът за структурата на знанието: фундаментализъм (минимален, силен и слаб), кохерентизъм (нива на обосноваване, понятие за кохерентност), инфинитизъм.

- Alston, W. Has foundationalism been refuted? In: Huemer, p. 402-416.
- Audi, R. (1993). The structure of justification. New York: Cambridge University Press.// Chapters 3,4 (Part I)
- Bonjour, L. The coherence theory of empirical justification. In: Wray, p. 52-82.
- Klein, P. Human knowledge and the infinite regress of reasons. In: Sosa et al., p. 165-185.
- Sellars, W. Does empirical knowledge have a foundation? In Bernecker & Dretske, p. 260-265.

5. Въпросът за характера на обосноваването. Деонтологическа и позиционна концепция. Силен и слаб епистемичен интернализъм. Интернализъм по отношение на свидетелствата. Интернализъм на достъпа (Access internalism). Евиденциализъм. Евиденциалистски рилайъбилизъм.

- Alston, W. Internalism and externalism in epistemology. In: Alcock, L. M. (ed). 1998. *Epistemology: the big questions*, p. 45-78. Malden, MA: Blackwell..
- Bonjour, L. Externalist theories of empirical knowledge. In: Sosa et al., p. 363-378.
- Comesaña, J. (2010). Evidentialist Reliabilism. *Noûs* 44 (4): 571-600.
- Feldman, R, and Conee, E. Evidentialism. In: Sosa et al., p. 310-321.
- Fumerton, R. (2007). What and about what is internalism? In Sanford C. Goldberg, *Internalism and externalism in semantics and epistemology*. New York: Oxford University Press. pp. 35-50.
- Johnson King, Z. (2022). Radical internalism. *Philosophical Issues* 32(1):46-64.
- Wedgwood, R. (2002). Internalism Explained. *Philosophy and Phenomenological Research* 65 (2): 349-369.

6. Въпросът за характера на обосноваването. Термометричната аналогия. Епистемичен екстернализъм. Модални подходи към анализа на понятието за знание. Рилайъбилизъм. Условие за чувствителност и условие за сигурност. Епистемология приоритизираща знанието. Фактивизъм.

- Armstrong, D. M. The thermometer model of knowledge. In: Bernecker and Dretske, p. 72-85.
- Carter, J. A. ; Kallestrup, J. ; Palermos, S. O. & Pritchard, D. (2014). Varieties of externalism. *Philosophical Issues* 24 (1): 63-109.
- Dretske, F. Epistemic operators. In: Sosa et al., p. 237-246.
- Goldman, A. What is justified belief? In: Sosa et al., 333-347.
- Ichikawa, J. & Jenkins, C. S. I. (2017). On Putting Knowledge 'First'. In J. Adam Carter, Emma C. Gordon & Benjamin W. Jarvis, *Knowledge First: Approaches in Epistemology and Mind*. Oxford: Oxford University Press.
- Littlejohn, C. & Dutant, J. (2021). Even if it might not be true, evidence cannot be false. *Philosophical Studies* 179 (3):801-827.
- Nozick, R. (2002). *Knowledge*. In: Huemer, M (Ed.) *Epistemology: Contemporary Readings*. London: Routledge, 476–490 // Превод: Нозик, Р. Знание (прев. Карагеоргиева, А.). В: *Увод в епистемологията* (Карагеоргиева, А., Ангелова-Елчинова, М. и Нечев, К. – съст.), 2022. София: УИ „Св. Климент Охридски“, стр.37-56.
- Srinivasan, A. (2020). Radical Externalism. *Philosophical Review* 129 (3):395-431.

7. Контекстуализъм. Субектни и атрибуторни фактори, инвариантизъм и контекстуализъм, контекстуализъм и скептицизъм, правилата на Люис за приписване на знание. Видове релативизъм и епистемичен релативизъм. „Hinge“ епистемология.

- Boghossian, P. (2006). What is Relativism? In Patrick Greenough & Michael Patrick Lynch, *Truth and realism*. New York: Oxford University Press. pp. 13-37.
- Coliva, A. (2019). Relativism and Hinge Epistemology. In: M. Kusch (ed.), *The Routledge Handbook of Philosophy of Relativism*, London: Routledge, pp. 320–328.
- DeRose, K. Contextualism and knowledge attributions. In: Huemer, p. 491-506.
- DeRose, K. Solving the skeptical problem. In: Sosa et al., p. 669-690.
- Lewis, D. Elusive knowledge. In: Sosa et al., p. 691-705.
- MacFarlane, J. (2010). Relativism and knowledge attributions. In Sven Bernecker & Duncan Pritchard, *The Routledge Companion to Epistemology*. New York: Routledge. pp. 536-544.

8. Аретична епистемология (интелектуални добродетели и интелектуални пороци, изискване за надеждност, ролята на контекста, връзка между норми и добродетели). Зететичен обрат и епистемология на проучването. Зететични норми.

- Brown, J. (2025). Epistemic Blame. In: Lackey, Jennifer & McGlynn, Aidan (eds.). *Oxford Handbook of Social Epistemology*. New York, NY, United States of America.
- Cassam, Q. (2019). Vices of the Mind: From the Intellectual to the Political. Oxford: OUP. // Chap. 3-5.
- Greco, J. Virtues and vices of virtue epistemology. In: Sosa et al., p. 454-461.
- Sosa, E. (2007). A Virtue Epistemology: Apt Belief and Reflective Knowledge, Volume I. Oxford, GB: Oxford University Press. // Лекция 2 и лекция 5.
- Thorstad, D. (2021). Inquiry and the epistemic. *Philosophical Studies* 178 (9):2913-2928.

9. Натурализирана и експериментална епистемология (връзка между епистемология и наука, холистична концепция за обосноваването, типове натуралистки подходи, роля на интуицията). Знанието като естествен вид.

- Almeder, R. F. On naturalizing epistemology. In: Wray, p. 261-292.
- Kim, J. What is “naturalized epistemology”? In Sosa et al, p. 538-551.
- Kornblith, H. (2002). Knowledge and its place in nature. New York: Oxford University Press. // Chapter 2.
- Nagel, J. (2024). Natural Curiosity. In Artūrs Logins & Jacques Henri Vollet, *Putting Knowledge to Work: New Directions for Knowledge-First Epistemology*. Oxford: Oxford University Press.
- Quine, W. V. O. Epistemology naturalized. In: Sosa et al, p. 528-537.
- Weinberg, N., and Stich, St. Normativity and epistemic intuitions. In: Sosa et al., p. 625-646.

10. Социална епистемология (отлики между социалната от индивидуалистичната епистемология, роля на доверието и разногласието, феминистки подходи към знанието).

- Anderson, E. Feminist epistemology. In: Wray, p. 312-351.
- Baker, J. Trust and rationality. In: Sosa et al., 807-814.
- Graham, P. (2006). Testimonial justification: inferential or non-inferential? *The Philosophical Quarterly* 56 (222): 84–95.
- Kitcher, Ph. Contrasting conceptions of social epistemology. In: Wray, p. 438-461.

- Lackey, J. (2016). What Is Justified Group Belief? *Philosophical Review* 125 (3):341-396.
- List, C. (2005). Group Knowledge and Group Rationality: A Judgment Aggregation Perspective. *Episteme* 2 (1):25-38.
- Matheson, J. (2015). The Epistemic significance of disagreement, ch. 2-4. New York: Palgrave-Macmillan.
- McGlynn, A. (2025). Epistemic Injustice: Phenomena and Theories (Author's preprint). In Jennifer Lackey & Aidan McGlynn, *Oxford Handbook of Social Epistemology*. New York, NY, United States of America:
- Nguyen, C. T. (2020), Echo chambers and epistemic bubbles. *Episteme* 17 (2): 141–161.

11. Формална епистемология и формални проблеми в епистемологията (КК-принцип, принцип за затвореност, степени на увереност, вероятност и достоверност)

- Stine, G. Skepticism, relevant alternatives, and deductive closure. In: Sosa et al., 247-254
- Van Benthem, J. (2006). Epistemic logic and epistemology: the state of their affairs. *Philosophical Studies* 128 (1): 49-76.
- Столнейкър, Р. (2022). За логиките на знанието и убеждението. В: Анета Карагеоргиева, Мадлен Ангелова-Елчинова, Калоян Нечев (съст.). *Увод в епистемологията* (антология). София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Хайек, А. и Хартман, Щ. (2024). Бейсианска епистемология. В: Мадлен Ангелова-Елчинова, Анета Карагеоргиева, Калоян Нечев, Росен Люцканов (съст.) *Съвременна епистемология* (антология). София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

12. Знание как и знание че. Знанието като умение или знанието като способност. Интелектуализъм и анти-интелектуализъм по отношение на знанието.

- Brogaard, B. (2011). Knowledge-how: A unified account. In John Bengson & Marc A. Moffett, *Knowing How: Essays on Knowledge, Mind, and Action*. Oxford, England: Oxford University Press USA. pp. 136-160.
- Markie, P. J. (2015). The Special Ability View of Knowledge-How. *Philosophical Studies*, 172 (12): 3191–3209
- Pavese, C. (2015). Knowing a rule. *Philosophical Issues* 25 (1):165-188.
- Ryle, G. (2009 [1949]). *The Concept of Mind: 60th Anniversary Edition*. New York: Routledge.// Chapter 2
- Stanley, J., & Williamson, T. (2017). Skill. *Noûs* 51 (4), 713–726.